

Cap. 21. Syllogismus contingens.

Superest syllogismus contingens, qui ex mediū termini incertitudine probabilem tantū vim habet probandi conclusionem ad pariendum in homine opinionem. *Vulgò dicitur syllogismus dialecticus, topicus & probabilis.*

Medium hujus syllogismi ducitur è locis fermè iisdem, è quibus medium syllogismi dictici ducitur, sed alio modo; *nimirum juxta sequentes canones.*

Canones de causâ & causato.

1 *Quod de causâ affirmatur vel negatur, id non necesse est de causato affirmari vel negari, & retrò.*

Mediū contingens è loco causæ & causati.

Fundamentum hujus canonis est in explicatione illius canonis; Qualis causa, tale est causatum. Vide supra lib. 2. Non igitur valet: Pictor est deformis. E. etiam pictura. Vinum est bonum. E. etiam ebrietas.

2 *Positâ causâ efficiente remotâ (longinquâ) aut sublatâ, probabile est effectum poni aut tolli:*

Ut, Nubes cōguntur. E. pluet. Habet multos libros. E. doctus evadet. Hinc illud. *A posse ad esse non valet consequentia:* quia posse est causa remota actus.

3 *Cujus causa corrumpens est bona, illud est malum; & cōtrâ, cujus causa corrūpens est mala, illud est bonum.*

Verbi gratiâ: virtutis moralis causa corrumpens est mala, nimirum malæ actiones. E. virtus moralis est bona. Item vitii moralis causa corrumpens est bona, nimirum actiones probæ. E. vitium morale est malum. Hic canon est contingens, non necessarius. Sæpe enim artifex corrumpit rem bonam; ut & in sphærâ activitatis naturæ, ut loquuntur, videre est, ubi corrumpitur res bona, ut generatio alterius subsequatur.

4 *Positâ causâ impellente aut remotâ, contingens est effectum poni aut removeri:*

Ut, Amat illam. E. ducet. Pulchra est. E. procum inveniet.

G g 5